

Lapunk védnökei és szerkesztőbizottsága bemutatkoznak

Fővédnök:

HABSBURG Ottó (Otto von Habsburg-Lotharingen), IV. Károly magyar király és Zita királyné fia, 1912. november 20-án született Reichenauban. A magát magyarnak valló politikus az Európa-gondolat egyik első felismerője és kimagasló képviselője. Tanulmányait a Leuveni Egyetemen végezte. 1922 óta a Habsburg család feje, 1929-54 között Belgiumban, az Egyesült Államokban, Franciaországban és Spanyolországban élt, azóta otthona a München melletti Pöckingben van. 1936 óta a Páneurópai Unió tagja, 1957-től alelnöke, 1973-tól elnöke. 1979-2000 között az Európai Parlament képviselője. A Francia Akadémia és a madridi Erkölcs- és Politikatudományi Királyi Akadémia tagja. Több magyarországi egyetem díszdoktora, több város díszpolgára. 1990. február 5-én nagysikerű előadást tartott Sárospatakon, a Sárospataki Diákegylet meghívására, "Nemzetünk bízhat egy szebb jövőben" címmel.

Védnökök:

BALASSA Iván, a néprajztudomány doktora, a hazai és a határainkon túli magyar néprajz kiemelkedő személyisége. Bárádon született 1917. október 5-én. Tanulmányait a Debreceni Református Kollégiumban, majd a Debreceni Tudományegyetemen végezte. 1944-56 között a Magyar Néprajzi Múzeumban osztályvezető, majd főigazgató. 1956-61 között a sárospataki Rákóczi Múzeum igazgatója, a nevéhez fűződik számos kutatási és publikációs tevékenység elindítása. 1961-től a Művelődésügyi Minisztérium osztályve-

zetője, 1966-tól 1983-ig a Magyar Mezőgazdasági Múzeum főigazgató-helyettese. A svéd Királyi Gusztáv Adolf Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, a Dán Királyi Tudományos Akadémia tagja, nemzetközi Herder-díjas. Több külföldi néprajzi társaság tiszteletbeli tagja, évekig a Magyar Néprajzi Társaság elnöke. Az ELTE címzetes egyetemi tanára. A kolozsvári Kriza János Néprajzi Társaság, a Györffy István Néprajzi Egyesület, és a Bodrogi Művelődési Egyesület tiszteletbeli elnöke, a Kazinczy Ferenc Társaság tiszteletbeli tagja.

Főbb művei: Földosztó mozgalom a Bodrogi közben 1898-ban (1956), A magyar kukorica (1960), Karcsai mondák (1963), Földművelés a Hegyközben (1964), Az eke és a szántás története Magyarországon (1973), Lápok, falvak, emberek. Bodrogi köz (1975), Magyar néprajz (Ortutay Gyulával, 1979, németül, angolul is.), Az aratómunkások Magyarországon 1848-1944 (1985), A magyar falvak temetői (1989), A határainkon túli magyarok néprajza (1989), A magyar gabonatermelés néprajza (1991), Tokaj-hegyalja szőveje és bora (1991), A székelyföldi Erdővidék temetői (1992), Sárospatak történeti helyrajza a XVI-XX. században (1994), Sárospatak határának helynevei a XVI-XX. sz. (Kováts Daniellel, 1997).

JAKAB István, a nyelvtudomány kandidátusa, a határainkon túli magyar nyelvvelés legkiemelkedőbb személyisége. A szlovákiai Nagyráskán született 1928. szeptember 29-én. Sárospatakon érettségizett, tanulmányait a Szlovák Egyetem Pedagógiai Karán, majd a Pozsonyi Pedagógiai Főiskolán folytatta. 1951-től tanár, közben 1955-56-ban az Új Szó

kulturális rovatánál szerkesztő, 1957-61 között középiskolai igazgató, 1961-93 között a pozsonyi Komenský Egyetem Bölcsészettudományi Karának adjunktusa, majd docense, 1992-93-ban a magyar nyelv és irodalom tanszék vezetője. A Szlovákiai Magyar Anyanyelvi Társaság elnöke, a révkomáromi Kálvin János Teológiai Akadémia professzora. Főbb művei: A magyar igeekötők állományi vizsgálata (1976), Nyelvünkről-nyelvünkért (1980), A magyar igeekötő szófajtani útja (1982), Nyelvünk és mi (1983), Nyelvi vétségek és kétségek (1987), Értsünk szót egymással! (1995), Nyelvünkről-önmagunkért (1998).

OROSZ István történész, az MTA doktora, a középkori és újkori magyar és egyetemes történelem, az agrártörténet iskolateremtő kutatója, kiváló tudományszervező. Mádon született 1935. július 16-án. Tanulmányait a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem magyar-történelem szakán végezte, 1957-től ugyanitt oktató, 1986-tól egyetemi tanár. 1975 óta tanszékvezető, illetve a Történelmi Intézet igazgatója, 1980-86 között a bölcsészkar dékánja, 1986-93 között oktatási rektorhelyettes. Az MTA Történettudományi Bizottságának elnökhelyettese. A Magyar Történelmi Társulat alelnöke, a debreceni Ady Endre Akadémia elnöke, az Agrártörténeti Szemle szerkesztője. Számos tanulmányban foglalkozott a Hegyalja és Zemplén történetével. 1994-98 között országgyűlési képviselő.

Főbb művei: Differenciálódás és kisajátítás (1965), Die landwirtschaftliche Produktion in Ungarn 1790-1849 (1971), Magyarország mezőgazdasága a dualizmus első évtizedeiben 1867-1890 (1979), A "rideg" tanya (1980), Hagyományok és megújulás (1995), Magyarország mezőgazdasága a feudalizmus alkonyán (1996).

A szerkesztőbizottság és a szerkesztőség tagjai

Balázi Károly szociológus, közösségfejlesztő. Sárospatakon tanítói, az ELTÉ-n magyar-népművelés szakos tanári oklevelet, majd egyetemi doktori (dr. univ.) fokozatot szerzett. Szakmai tanulmányúton járt Angliában, Franciaországban, Svédországban. Dolgozott művelődési központ igazgatóként Szobon, közművelődési tanszékvezetőként a bajai Eötvös József Tanítóképző Főiskolán. Később a Comenius Tanítóképző Főiskola közművelődési, majd társadalomismereti tanszékvezető docense, egy évig főigazgató-helyettes. Utóbb a Közösségszolgálat Alapítvány felső-magyarországi rezidense. A Sárospataki Népfőiskola egyik vezetője, az Egyesületnek több éven át elnöke, jelenleg alelnöke. A Magyar Népfőiskolai Társaság Tudományos Munkabizottságának elnöke. Kutatási területe a közoktatás, közművelődés és közösségfejlesztés, a népfőiskolák. Fontosabb művei: a Keceli Nevelési Központ funkcionális terve (1980), további mintegy 150 publikáció lapokban, folyóiratokban.

Bolvári-Takács Gábor történész, művelődésszervező, jogász, a Matáv Szimfonikus Zenekar ügyvezető igazgatója, a Magyar Táncművészeti Főiskola tudományos főmunkatársa. Sárospatakon érettségizett, Debrecenben történelem-népművelés szakos tanári oklevelet, majd doktori (PhD) tudományos fokozatot, Pécsen állam- és jogtudományi doktori oklevelet szerzett. Az MTA köztestületi tagja. Az Amsterdam School of the Arts ösztöndíjas kutatója volt. Tudományos munkásságát az MTA a Debreceni Akadémiai Bizottság Díjával és a Stratégiai Kutatási Pályázat Fődíjával ismerte el. Dolgozott a Magyar Filmintézet külső

munkatársaként, a Magyar Táncművészeti Főiskola főtítkáráként, és a Magyar Kultúra Alapítvány munkatársaként. A Sárospataki Népfőiskola egyik szervezője. Kutatási területe az 1945 utáni magyar művészetpolitika és a művészeti felsőoktatás története, ehhez kapcsolódóan a XX. századi egyetemes és magyar történelem összefüggései, valamint Sárospatak helytörténete és neveléstörténete. Fontosabb művei: Intézmények és tisztségviselők a Szovjetunióban 1917-1990 (1991), Az MSZMP művelődéspolitikai irányelveinek keletkezéstörténete (1995), Filmművészet és kultúrpolitika a művészeti díjak tükrében 1948-1989 (1998), Esmék és közhelyek. A politikai retorika a kultúra irányításában 1957-1989 (2000), Pataki tudósok az Akadémián (2000).

Bordás István népművelő-muzeológus, a Sárospataki Képtár vezetője. Sárospatakon érettségizett, ugyanott tanítói - népművelői, Egerben történelem szakos tanári és számítástechnika szakos tanári oklevelet szerzett. A Sárospataki Népfőiskolai Egyesület titkára, a Magyar Népfőiskolai Társaság elnökségi tagja. Fontosabb művei: Andrassy Kurta János szobrászművész kiállítása (1991), Kossuth-emlékhelyek Zemplénben (1994), Tellingner István (1996), Sárospataki útikalauz (1996, szerkesztő), A közművelődési törvény és a népfőiskolák (1998, társszerző).

Csetneki József tanár, grafikusművész, a Beszterczey Alapfokú Művészeti Magániskola Sárospataki Tagiskolájának igazgatója. Sárospatakon tanítói, Egerben rajz szakos tanári diplomát szerzett. Dolgozott népművelőként A Művelődés Házában Sárospatakon. A Cél iránytű könnyűipari szaklap grafikai szerkesztője. A Személyiségköz-

pontú Nevelésért Alapítvány kuratóriumának elnöke. Fontosabb kiállításai: Nemzetközi Grafikai Biennálé - Miskolci Galéria 1999, Nyíregyházi Városi Galéria 1998, Vajda Lajos Stúdió Galéria 2000, Szigetszentmiklós - Patak Galéria 2000.

Dobrik István művészettörténész, a Miskolci Galéria igazgatója. Egerben biológia-rajz szakos, a Magyar Képzőművészeti Főiskolán művészeti rajz - ábrázoló geometria - művészettörténet szakos, a Színház- és Filmművészeti Főiskolán színházelmélet szakos oklevelet, az ELTÉ-n egyetemi doktori (dr. univ.) fokozatot szerzett. Dolgozott tanárként, a Herman Ottó Múzeum művészettörténész-muzeológusaként, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanács szakreferenseként, a sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola tanszékvezető főiskolai docenseként és a Sárospataki Képtár vezetőjeként. Jelenleg óraadó a Miskolci Egyetemen. A Szikszói Kisgaléria egyik megalapítója; szervezője az encsi alkotótábornak, a sátoraljaújhelyi művésztelepnek, elindítója a Zempléni Nyári Tárlatnak, több éven át a TIT Országos Művészeti Választmánya tagjaként a megyei képzőművészeti szakcsoport vezetője. Három évig a Holnap rovatvezetője, két évig a Fókusz szerkesztője. A Sárospataki Népfőiskola képzőművészeti szekciójának vezetője, három éven át az Egyesület elnöke. Kutatási területe a 20. századi magyar kortárs művészet, ezen belül a grafika és a vizuális nevelés. Fontosabb művei: Mokry Mészáros Dezső, kiállítások rendezése és katalógusok szerkesztése (Miskolci Képtár, Országos Grafikai Biennálé, Téli Tárlatok, Országos Amatőr Képzőművészeti Kiállítás, Új Magyar Grafika, stb.), Vizuális nevelés műhelyei I-II-III. kiállításorozat.

Hörcsik Richárd történész, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem vallástudományi tanszékvezető egyetemi tanára. Sárospatakon érettségizett, Debrecenben lelkészi, az ELTÉ-n levéltár-történelem szakos oklevelet, majd egyetemi doktori (dr. univ.) fokozatot szerzett. A történettudomány kandidátusa. Tanulmányúton járt az Edinburgh-i Egyetemen, a Londoni Egyetemen, Oxfordban, a Harvard Egyetemen, a Calvin College-ban (USA). Dolgozott lelkészként, majd a Tiszáninnyi Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei Levéltárának levéltárosaként, utóbb igazgatójaként, és az újraindult Sárospataki Református Kollégium titkáráként. Jelenleg óraadó a Miskolci Egyetem regionális gazdasági tanszékén. 1990-94 között és 1998 óta országgyűlési képviselő. Kutatási területe a magyar és egyetemes egyháztörténet, protestáns kollégiumi neveléstörténet, oktatás és gazdaságtörténet összefüggései. Fontosabb művei: Magyar Barth-bibliográfia (1985), Human Rights and Eastern Europe (1993), John Calvin in Geneva 1536-38 (1994), A Sárospataki Református Kollégium gazdaságtörténete 1800-1919 (1996), A Sárospataki Református Kollégium diákjai 1617-1777 (1998).

Jósvainé Dankó Katalin régész-muzeológus, a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma igazgatója. Sárospatakon érettségizett, régész - történelem szakos középiskolai tanári oklevelet, majd egyetemi doktori (dr. univ.) fokozatot szerzett. 1970 óta dolgozik jelenlegi munkahelyén. Műemlékvédelmi szakmérnök. Munkásságát Magyar Műemlékvédelemért kitüntetéssel, valamint Kodály Zoltán Közművelődési Díjjal ismerték el. A Bodroghközi Művelődési Egyesület elnöke, a Szent Erzsébet Történelmi Társaság vezetőségi tagja. Kutatási területe a középkor és az újkor. Fontosabb művei: A

sárospataki ferences kolostor kutatása, A sárospataki castellum kutatása, Vörös-torony, A sárospataki vár kőfaragásainak konzerválási eljárásai, Karcsa.

Komáromy Sándor irodalomtörténész, a Miskolci Egyetem Comenius Tanítóképző Főiskolai Kar főiskolai tanára. Magyar-orosz szakos általános iskolai, majd magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanári oklevelet, Debrecenben egyetemi doktori (dr. univ.), Miskolcon doktori (PhD) tudományos fokozatot szerzett. 1968 óta jelenlegi munkahelyén dolgozik, volt gyakorlóiskola igazgató, tanszékvezető, főigazgató-helyettes, majd hét évig főigazgató. Kutatási területe a gyermek- és ifjúsági irodalom, különös tekintettel a hazai és a határon túli magyar gyermeklíra vonatkozásaira. Fontosabb művei: A magyar irodalmi népiesség a felvilágosodás korában (1975), A XIII. századi sárospataki kéziratos énekeskönyvek és versgyűjtemények (1992), Ismeretlen kéziratos versgyűjtemény a XIX. század elejéről (1994), Költők és művek a XX. század magyar gyermeklírájából (1998), Négyágú síp - gyermekhangra. A határon túli újabb magyar kisebbségi gyermeklíra antológiája (2000).

Koncz Gábor okleveles közgazdász, a Magyar Kultúra Alapítvány igazgatója. Sárospatakon érettségizett, a Közgazdaságtudományi Egyetem népgazdasági tervező-elemző szakán diplomát, majd egyetemi doktori (dr. univ.) fokozatot szerzett. Dolgozott a Magyar Rádió külső munkatársaként; a Népművelési Intézet tudományos kutatójaként; a Művelődési Minisztérium osztályvezető-helyetteseként; az Országos Tervhivatal külső munkatársaként; a Közgazdaságtudományi Egyetem kutatójaként; a MM Vezetőképző és Továbbképző Intézete igazgatóhelyetteseként, majd a Kulturális Inno-

vációs és Továbbképző Vállalat igazgatójaként. Részt vett a Sárospataki Református Kollégium egyházi újraindításában; dolgozott Unesco-szakértőként; számos előadást tartott itthon és külföldön. Kutatási területe a jövőkutatás, a társadalmi tervezés, a művelődés-gazdaságtan, a kulturális menedzsment, a nonprofit szektor. Fontosabb művei: A művelődés-gazdaságtan szakirodalmak (1981), A kulturális szféra tervezése (társszerző, 1984),

A művelődésgazdaságtan aktuális kérdései Magyarországon és az információ-gazdaságtan kidolgozásának szükségessége (1986), Húsz évről harminc percben. A művelődési otthonok szerepe a rendszerváltásban (2000), A művelődés-gazdaságtantól a kultúra-gazdaságtanig (2000).

Lénárt Attila tanár, irodalomtörténész, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának igazgatója. Sárospatakon érettségizett, Debrecenben magyar-országi szakos középiskolai tanári oklevelet, majd egyetemi doktori (dr. univ.) fokozatot szerzett. Az irodalomtudomány kandidátusa. A stockholmi Teljes Emberi Kultúra Nemzetközi Akadémiája díszdoktora. Több cikluson át a Sárospataki Református Kollégium közigazgatója. Kutatási területe a kirgiz irodalom. Fontosabb művei: Mítosz, morál, jellemek Csingiz Ajtmatov kisregényeiben (1984), Csingiz Ajtmatov szintézisregénye: Az évszázadnál hosszabb ez a nap (1986), Ajtmatov realizmusának és stílusának sajátosságai (1990).

Szathmáry Béla címzetes megyei bírósági elnök, a Sátoraljaújhegyi Városi Bíróság elnöke. Sárospatakon érettségizett, Szegeden állam- és jogtudományi doktori oklevelet szerzett. 1981 óta dolgozik jelenlegi munkahelyén. 1994-ben Deák Ferenc-díjjal tüntették ki. Tagja a Magyarországi Református Egyház

Teológiai Doktorok Kollégiumának, vezeti a Debreceni Hittudományi Egyetem Egyháztörténelmi Tanszék Szentpéteri Kun Béla Egyháztörténelmi Kutatóintézetét. Egyháztörténelmi rendszerezésen tart előadásokat a magyarországi hittudományi és jogi egyetemeken, alapítója a Jogászok a Kultúráért Alapítványnak, amely többek között tudományos konferenciákat szervez a büntetőjog és a büntetőeljárás jogi szakterületén. Kutatási területe az egyháztörténelmi, a társadalmi nagyszervezetek, igazságszolgáltatási szervezetrendszerek működése. Fontosabb művei: Az erdőbirtokossági társulatokról (1994, társszerző), Dr. Finkey Ferenc emlékkönyv (1995, szerkesztő), Bírósági informatika (2000), Jog és egyháztörténelmi alapismertetek (1997), Gondolatok az egyházi bíráskodásról (1998).

Tamás Edit történész-muzeológus, geográfus, a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma szakmuzeológusa. Sárospatakon érettségizett, Debrecenben történelem-földrajz szakos középiskolai tanári oklevelet, majd egyetemi doktori (dr. univ.) fokozatot szerzett. Munkásságát múzeumi nívódíjjal ismerték el. A Bodrogközi Művelődési Egyesület titkára, a Rákóczi Szövetség országos választmányának tagja és sárospataki elnöke, az Acta Hudorica szerkesztőbizottságának tagja. Kutatási területe Zemplén és Ung vármegye népesség- és településtörténete, interetnikus kutatások; Kossuth Lajos és a Rákóczi család története. Fontosabb művei: Monok. Kossuth Emlékmúzeum (1994), Komlócska (1998), Szathmáry Lajos Kossuth-gyűjteménye (1998), A Bodrogköz népessége a XVIII-XX. században (1999), Lorántffy Album (2000, társszerző).